

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
Trial Chamber
Chambre de Première instance

កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ
នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្តី “ខុច”

សាធារណៈ

សំណុំរឿងលេខ ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អវតក/អជសដ

ថ្ងៃទី ២០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩-ថ្ងៃទី ១៨

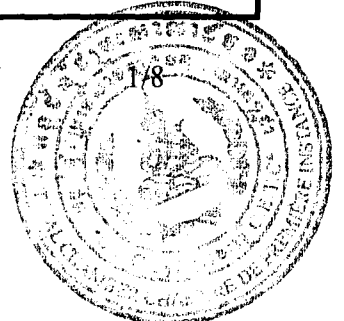
រៀបចំដោយ: សែ កុលរុដ្ឋី និង Natacha-Wexel-Riser

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/date de reception): 17 / 06 2009
ម៉ោង (Time/Heure) : 10 : 00
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង /Case File Officer/L'agent chargé du dossier: C.A. Riser

ឯកសារបានដកចេញត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ត្រឹមត្រូវ (Certified Date /Date de certification): 18 / 06 2009
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង /Case File Officer/L'agent chargé du dossier: C.A. Riser

កំណត់ហេតុអ្នកចូលរួម
ចំពោះមុខ ចៅក្រម និង លោក (ប្រធាន), ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT, ចៅក្រម យ៉ា សុខន, ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE, ចៅក្រម ធួ មណី
ចៅក្រមបម្រុង: ចៅក្រម យូរ ឧត្តរា (បម្រុង) និង ចៅក្រម Claudia FENZ (បម្រុង)
ក្រឡាបញ្ជី: លោកស្រី សែ កុលរុដ្ឋី, លោក Matteo CRIPPA, កញ្ញា Natacha-Wexel-Riser លោក ឌុច ផារី
ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា: លោក តាន់ សេណារ៉ុង, លោក Alexander Bates

កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃដំណើរការនីតិវិធីនៃសវនាការលើអង្គសេចក្តី- ថ្ងៃទី ២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩
ឯកសារសាធារណៈ

លោក ពេជ្រ សម្បត្តិ, លោក ប៉ាក ចន្ទលីណូ, លោក Stuart Ford
ជនជាប់ចោទ៖ កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ ឌុច
មេធាវីជនជាប់ចោទ៖ លោក ការ សាវុត្ត, លោក François Roux, លោកស្រី Heleyn Unac លោក ចាន់ វ៉ាវុធ កញ្ញា Lucile Nattiez
មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ លោក គង់ ពិសី, លោក ហុង គឹម សួន, យុវជន ផានិត, កញ្ញា Silke Studzinsky, លោក Alain Werner, កញ្ញា ទី ស្រីនណា, លោកស្រី Elisabeth Rabesandratana, លោក គឹម ម៉េងឃី
មន្ត្រីតុលាការ/ផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការ៖ លោក ខួរ កែវរតនៈ
ផ្នែកផ្សេងៗ៖ លោកស្រី Julie Massé, លោកស្រី Maryvonne Maniacky, លោក ខែម លីនដារីតា

<u>ពេលវេលាទូទៅរបស់តុលាការ៖</u>		
ថ្ងៃទី ២០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩	ចាប់ផ្តើមម៉ោង៖ ១០.៥៥	បញ្ចប់ម៉ោង៖ ១៦.៤៥
សម្រាកអាហារថ្ងៃត្រង់	ចាប់ផ្តើមម៉ោង៖ ១១.០០	បញ្ចប់ម៉ោង៖ ១៣.៥០
សម្រាកល្ងាច	ចាប់ផ្តើមម៉ោង៖ ១៥.០៥	បញ្ចប់ម៉ោង៖ ១៥.២០
	ចំនួនម៉ោងសរុបរបស់តុលាការ៖	០២ ម៉ោង ៤៥ នាទី

<u>កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីផ្សេងទៀត</u>			
ប្រភេទបញ្ហា	លើកឡើងដោយ	ម៉ោងចាប់ផ្តើម	ម៉ោងបញ្ចប់
សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហាផ្សេងៗដែល ពន្យារការសម្រេច	អង្គជំនុំជម្រះ	១៣.៥០	១៤.០៥
ការបន្តតាំងសំណួរទៅអ្នកជំនាញ Craig Etcheson ទាក់ទងនឹងអង្គហេតុ នៃការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយបក្ស កុម្មុយនីស្តកម្ពុជានៅមន្ទីរស២១	អង្គជំនុំជម្រះ	១៤.០៥	១៤.៥៣
ការតាំងសំណួរទៅអ្នកជំនាញ	សហព្រះរាជអាជ្ញា	១៥.២៥	

កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃដំណើរការនីតិវិធីនៃសវនាការលើអង្គសេចក្តី- ថ្ងៃទី ២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩
ឯកសារសាធារណៈ

Craig Etcheson ទាក់ទងនឹងអង្គហេតុ នៃការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយបក្ស កុម្មុយនីស្តកម្ពុជានៅមន្ទីរស២១			
---	--	--	--

សេចក្តីសង្ខេបនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីផ្សេងៗទៀត៖

សេចក្តីសម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់ស្តីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារក្នុងសំណុំរឿងធ្វើជាភស្តុតាង

- អង្គជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីសម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់ស្តីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារក្នុងសំណុំរឿងធ្វើជាភស្តុតាង(សូមមើលខាងក្រោម)។

សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំការណែនាំពីអង្គជំនុំជម្រះដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា

- អង្គជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាស្តីពីការណែនាំពីអង្គជំនុំជម្រះ(សូមមើលខាងក្រោម)។

ការតវ៉ាសំណួរនៅអង្គជំនុំជម្រះ Craig Etcheson ទាក់ទងនឹងអង្គហេតុការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានៅមន្ទីរស២១ ដោយអង្គជំនុំជម្រះ

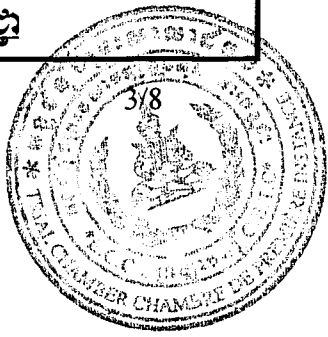
- អ្នកជំនាញ Craig Etcheson បានធ្វើសេចក្តីសង្ខេបទៅនឹងផ្នែកទាំងឡាយនៃរបាយការណ៍ D2.15/66 ដែលមិនទាន់បានពិភាក្សាដេញដោលនៅពេលសវនាការនៅឡើយ។

បញ្ហាផ្សេងៗ

- អង្គជំនុំជម្រះបានជូនដំណឹងទៅភាគីថា អ្នកជំនាញ Nayan Chanda នឹងផ្តល់សក្ខីកម្មនៅថ្ងៃទី ២៥ និង ២៦ ខែឧសភា ទៅលើអង្គហេតុនៃជម្លោះប្រដាប់អាវុធ។

ការតវ៉ាសំណួរនៅអង្គជំនុំជម្រះ Craig Etcheson ទាក់ទងនឹងអង្គហេតុការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានៅមន្ទីរស២១ ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា

កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃដំណើរការនីតិវិធីនៃសវនាការលើអង្គសេចក្តី- ថ្ងៃទី ២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩
ឯកសារសាធារណៈ

- សហព្រះរាជអាជ្ញាបានតាំងសំណួរទៅអ្នកជំនាញ Craig Etcheson ទាក់ទងនឹងអង្គហេតុនៃការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានៅមន្ទីរស២១។

កំណត់ហេតុនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៃវិធាន ៨៧.២				
លេខយោង អង្គជំនុំជម្រះ	លេខយោង សហចៅក្រម ស៊ើបអង្កេត	ឈ្មោះ/ពិតណ័នា	ចំណាត់ថ្នាក់នៃឯកសារ សម្ងាត់ដាច់ខាត,សម្ងាត់សាធារណៈ	ផ្សេងៗ
E3/45	IS 2.1	ការដាក់ឯកសារពីរដ្ឋាភិបាលទៅអង្គការសហប្រជាជាតិអាមេរិក	សាធារណៈ	00087610-00087627
E3/46	IS 2.3	“ការដាក់ជូនរបស់រដ្ឋាភិបាលនីវេជ្ជនគណៈកម្មការសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ”	សាធារណៈ	00087537-00087571

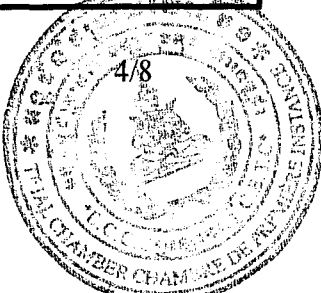
ដីកា/សេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់៖

I-សេចក្តីសម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់ស្តីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារនៅក្នុងសំណុំរឿងជាភស្តុតាងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ថ្មីៗនេះបានទទួលសំណើពីសហព្រះរាជអាជ្ញា សុំប្រើឯកសារចំនួនបីជាភស្តុតាងនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ។ សំណើទាំងនោះដែលត្រូវបានជំទាស់ដោយសហមេធាវីការពារក្តី គឺជាសំណើសុំប្រើប្រាស់ឯកសារដូចខាងក្រោមនេះ៖

ក) ចម្លើយរបស់សាក្សីដែលបានស្លាប់ចំនួនពីរនាក់ ដែលបានកត់ត្រាដោយតំណាងមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ដែលជាអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ដែលចម្លើយនោះត្រូវបានដាក់នៅក្នុងសំណុំរឿងជាឯកសារលេខ D59/4 និង D59/12 ។

ខ) ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលកត់ត្រានៅក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដោយតំណាងឧត្តមស្នងការទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ (UNHCHR) ដែលចម្លើយ

កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃដំណើរការនីតិវិធីនៃសវនាការលើអង្គសេចក្តី- ថ្ងៃទី ២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩
ឯកសារសាធារណៈ

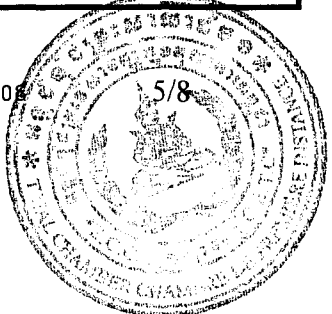
នោះបានត្រូវដាក់ក្នុងសំណុំរឿងជាឯកសារ D9 ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក៏បានទទួលសំណើ
បន្ថែមមួយទៀតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីសុំការអនុញ្ញាតិប្រើប្រាស់ឯកសារលេខ 19/25 ដែល
គេហៅថាបាយការណ៍ ឈឺន សុទ្ធី នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ។ សេចក្តីសម្រេចលម្អិតជា
លាយលក្ខណ៍អក្សរដោយមានសំអាងហេតុស្តីពីបញ្ហាទាំងនេះត្រូវបានពិនិត្យរួចរាល់ហើយដោយអង្គ
ជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ហើយនិងត្រូវចេញនៅពេលការបកប្រែត្រូវបានបញ្ចប់ភ្លាម ។

ទន្ទឹមនឹងនេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសេចក្តីសម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់ពាក់ព័ន្ធនឹង
សំណើទាំងនេះដូចខាងក្រោម៖

1. អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចទទួលសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តី ទាក់ទងនឹងចម្លើយរបស់សាក្សីដែល
បានទទួលមរណភាព គឺអត្ថបទពាក់ព័ន្ធដែលចេញផ្សាយដោយមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា DC-Cam
និងបទសម្ភាសន៍ដែលធ្វើដោយឧត្តមស្នងការទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ
UNHCHR ប៉ុន្តែមិនយកឯកសារទាំងនេះមកធ្វើជាភស្តុតាងទេ ផ្អែកតាមវិធាន៨៧.៣ នៃវិធាន
ផ្ទៃក្នុង។
2. ទទួលសំណើរបស់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងរបាយការណ៍អំពី ឈឺន សុទ្ធី
និងអនុញ្ញាតិឱ្យលើកយកឯកសារនេះនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះដែលជាកម្មវត្ថុនៃការដេញដោលស្រប
តាម វិធាន៨៧.២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ។
3. បង្គាប់ឱ្យការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាផ្តល់របាយការណ៍ពី ឈឺន សុទ្ធី បកប្រែដែលជាសំណើ
ដើមដល់មេធាវីការពារក្តី ។

II-សេចក្តីសម្រេចទៅលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំការណែនាំពីអង្គជំនុំជម្រះ

ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំការណែនាំពីអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអំពីវិធីសាស្ត្រ
នៃការដាក់ឯកសារទាក់ទងទៅនឹងការធ្វើសក្ខីកម្មរបស់អ្នកជំនាញបណ្ឌិត Craig Etcheson នៅចំពោះ
មុខអង្គជំនុំជម្រះ ។ ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាបានជូនដំណឹងអំពីបញ្ជីឯកសារដែលមានចំនួន

១៤៨ ដែលមានលេខឯកសារ E55.1 ដែលការិយាល័យនេះមានបំណងដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ។ បញ្ជីឯកសារទាំងនោះ បានបង្ហាញនូវព័ត៌មានពេញលេញចំពោះឯកសារនីមួយៗដូចជាស្ថានភាពនៃការបកប្រែភាសាដើម និងសេចក្តីសង្ខេបនៃឯកសារនីមួយៗលើកលែងតែឯកសារលេខ៤ ។

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សូមផ្តោតអំណរគុណផងដែរ នូវកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដែលបានធ្វើឡើងដោយការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងការជួយដល់អង្គជំនុំជម្រះ និងភាគីក្នុងការរៀបចំឯកសារដែលមានចំនួនដ៏ច្រើននៅក្នុងសំណុំរឿង និងសូមជំរុញដល់ការិយាល័យនេះ ឲ្យបន្តនូវកិច្ចការរបស់ខ្លួនក្នុងការច្របាច់បញ្ចូលនូវឯកសារទាំងនេះតទៅទៀត ។

ជាការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា ឥឡូវនេះអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដាក់ចេញនូវការណែនាំរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងការជូនដំណឹងនេះដូចតទៅ៖

១) វិធាន៨៧.២ និង ៨៧.៣ គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងដំណើរការសវនាការប្រកបដោយភាពយុត្តិធម៌ ។ ឯកសារដែលភាគី ឬអង្គជំនុំជម្រះមានបំណងយកមកប្រើ ដើម្បីគាំទ្រដល់សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះត្រូវតែយកមកដេញដោលនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ហើយត្រូវបានអានទាំងមូល ឬត្រូវបានសង្ខេប មានតែឯកសារ ឬផ្នែកនៃឯកសារដែលបានយកមកដេញដោល នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតាមវិធីនេះ ហើយដែលឯកសារនោះជាកម្មវត្ថុនៃការពិភាក្សាដេញដោលតែប៉ុណ្ណោះ ទើបត្រូវបានចាត់ទុកថា បានដេញដោលជាផ្លូវការនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ។

លក្ខខណ្ឌនៃវិធាន៨៧.២ ដែលថា ឯកសារណាមួយជាកម្មវត្ថុនៃការពិភាក្សា គឺត្រូវបានបំពេញទាំងស្រុងនៅពេលដែលមិនមានការជំទាស់ ។ មានតែផ្នែកនៃឯកសារដែលបានសង្ខេបនោះប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវចាត់ទុកថា បានដេញដោលនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើជំពូកណាមួយនៃសៀវភៅត្រូវបានសង្ខេបគឺមានតែផ្នែកនេះទេ ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាបានយកមកដេញដោលប៉ុន្តែប្រសិនបើការពិភាក្សាលើឯកសារនោះហួសពីវិសាលភាពនៃការសង្ខេបបឋមនោះ អង្គជំនុំជម្រះអាចយកការពិភាក្សាទាំងមូលនោះមកធ្វើជាមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនបាន ។ នៅពេលដែល

ឯកសារត្រូវបានយកមកដេញដោល ភាគីដែលបានបង្ហាញឯកសារនោះត្រូវបញ្ជាក់ថា តើខ្លួនសុំឱ្យ
មានការពិចារណាឯកសារទាំងមូល ឬក៏មិនពិចារណា? ប្រសិនបើភាគីសុំបង្ហាញតែផ្នែកណាមួយនៃ
ឯកសារ ឯកសារនោះត្រូវចង្អុលបង្ហាញអំពីផ្នែកដែលពាក់ព័ន្ធនោះ ។ នៅពេលដែលឯកសារណាមួយ
ដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ភាគីមានសិទ្ធិក្នុងជំនាស់ទៅនឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារ
នោះដោយបញ្ជាក់នូវមូលហេតុសមស្រប ។ ភាគីក៏មានសិទ្ធិផងដែរនូវការស្នើសុំព័ត៌មានបន្ថែម ឬការ
បញ្ជាក់ណាមួយទាក់ទងនឹងឯកសារ ដែលភាគីណាមួយមានបំណងដាក់ជូននៅចំពោះមុខតុលាការ ។

ជារួមបញ្ជីឯកសារដែលបានដាក់បញ្ចូលគ្នាក្នុងឯកសារ E55 គឺមិនមានភាពគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់
គោលបំណងនៃវិធាន៨៧ ក្នុងការចាត់ទុកជាឯកសារដែលបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ
នោះទេ ។ ឯកសារនីមួយៗត្រូវតែបានសង្ខេបដើម្បីឱ្យភាគីនិងអង្គជំនុំជម្រះមានឱកាសវាយតម្លៃលើ
ឯកសារនោះ ។

២) ជាគោលការណ៍ ឯកសារដែលបានសង្ខេបនោះ គួរតែមានជាភាសាខ្មែរ ពីព្រោះភាសាខ្មែរ
គឺជាភាសាផ្លូវការរបស់តុលាការ និងជនជាប់ចោទ ។

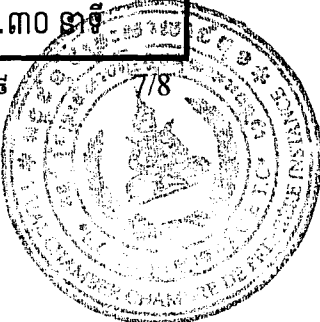
៣) សូមរំលឹកដល់ភាគីទាំងអស់ថា មាត្រា១៥ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីការហាមឃាត់ការធ្វើទារុណ-
កម្ម បានចែងថា “ភាគីរដ្ឋត្រូវធានាថា ឯកសាររបាយការណ៍ទាំងឡាយដែលបង្កើតឡើងបានមកពីអំពើ
ទារុណកម្មមិនត្រូវយកមកសំអាង ជាធាតុនៃភស្តុតាងក្នុងនីតិវិធីណាមួយឡើយ ដែលបានធ្វើឡើង
ដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម ។ លើកលែងតែឯកសាររាយការណ៍នោះត្រូវបានធ្វើឡើងសម្រាប់ជា
ភស្តុតាងប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទនៃអំពើទារុណកម្ម” ។

III-ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំជនជាប់ចោទទៅមន្ទីរឃុំឃាំង និងនាំគាត់ត្រឡប់មកវិញនៅថ្ងៃទី ២១ ខែឧសភា
ឆ្នាំ ២០០៩ ។

ដីកាសម្រាប់ការលើកវិញសវនាការ

ការពន្យារពេលសវនាការ៖ សវនាការនៅពេលព្រឹកត្រូវបានពន្យាររហូតដល់ម៉ោង ១៣.៣០ នាទី

កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃដំណើរការនីតិវិធីនៃសវនាការលើអង្គសេចក្តី- ថ្ងៃទី ២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩
ឯកសារសាធារណៈ

សវនាការនឹងបន្តទៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ទី២១ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩ វេលាម៉ោង ៩.០០ព្រឹក ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩

ក្រុមប្រឹក្សានាយក
នៃសវនាការ
Natacha-Wexel-Riser